

INHOUD

De dolende motorrijder	7
Motorvrienden	19
De koningsas	35
Duur speelgoed	47
De naakte motorfiets	65
Harley's Angels	75
Gedroomd gebruik	91
Chopper Chicks in Zombietown	105
Op excursie	123
Fotoverantwoording	127

DE DOLENDE MOTORRIJDER

De weg van Barcelona naar Valencia loopt alleen op de kaart langs zee. In werkelijkheid voert hij langs buitenwijken, tankstations en wat slordige industrie. Het is heet en druk. In de auto's zitten mensen achter dichte ramen, ze hebben de airco aan.

Ik zit op een motor. Mijn handen plakken aan de binnenkant van mijn handschoenen. Er is een insect op mijn motorbril uit elkaar gespat, en ik probeer net te doen of ik die hinderlijke vlek niet zie. Er overheen wrijven maakt het alleen maar erger. Ik kan ook stoppen om mijn bril schoon te maken. Maar waar?

Uiteindelijk houd ik bij een benzinstation halt. Ik hang mijn helm aan een van de achteruitkijkspiegels, trek mijn handschoenen los, rits mijn motorjack open en loop de gekoelde restauratie binnen. Aan de tafeltjes zitten gezinnetjes, in korte broek en t-shirt. Ze staren me even aan, een man met een zwarte broek en op laarzen. Zijn haren plakken op zijn voorhoofd. Ik bestel een Cola en kom langzaam bij. Het zweet droogt op en ik kan weer om me heen kijken. Na Valencia wordt het beter, weet ik.

De reis is een week daarvoor begonnen met de inspectie van mijn bejaarde tweecilinder. De bagage werd gepakt. Kleren, gereedschap, scheerspullen, een pocketeditie van Cervantes' meesterwerk *De vernuftige edelman Don Quichot van La Mancha*. Ik controleerde het

oliepeil, pompte de banden op en poetste de motorbril.

Daar gaat het. Eerst door Nederland, dan door België, dan door Frankrijk. Langs stille wegen, maar ook langs drukke steden. Op sommige dagen rijd ik zeshonderd kilometer, op andere nauwelijks tweehonderd. Het wordt warmer, de helm begint te knellen, de motorjas plakt, maar overal ruik je de bloeiende brem. Aan het einde van elke rijdag zoek ik een hotel, neem een douche en loop het stadje in waar ik dan toevallig ben. Dat is het voordeel van motorrijden: na een dag op die smalle buddyseat voel je dat je iets gepresteerd hebt. Je gezicht trekt nog, je hoofd gonst nog wat na en je weet dat je iets verdient - een heerlijke maaltijd in een lokaal restaurant bijvoorbeeld.

De Spaanse grens, de Pyreneeën door en dan eindelijk de hoogvlakten in. De wind wordt heter, en steeds vaker zoek ik een tankstation op. Soms om te tanken, maar vaker om in het gekoelde restaurant even te rusten en wat te drinken. Buiten houd ik mijn helm onder de kraan en zet hem dan weer op. Het water loopt in straaltjes over mijn gezicht en het eerste halfuur loop ik niet het risico dat de ridder met het droeve gelaat liep: dat zijn hersens smolten in de hete zon.

Don Quichot achterna. Ruim tweeduizend kilometer op de motor terwijl je ook met de auto, het vliegtuig of de trein kunt. Don Quichot was een vijftiger, net als ik. Op een dag sloeg hij de boeken dicht, zocht zijn roestige wapenrusting bij elkaar en zadelde zijn oude paard. Hij trok de wereld in, op zoek naar avontuur en een levensdoel. Hij werd door niemand serieus genomen, maar hij trok er zich niets van aan. Kun je zo'n man eren met een chartervlucht of een auto met airconditioning? Nee, dan moet je toch op zijn minst met de motor. Dan draag je ook een helm, laarzen, een wapenrusting. Dan tuur je ook door een vizier.

En terwijl ik mijn jas weer aantrek en mijn helm opzet bedenk ik dat het daar niet eens bij blijft. Don Quichot en ik hebben nog iets gemeen: we moeten het allebei van onze verbeeldingskracht hebben. De Spaanse edelman had het daarbij het gemakkelijkst, want zijn zicht op de alledaagse werkelijkheid was wat getroebleerd. Hij kon niet veel anders dan in een illusie leven.

Ik moet er meer mijn best voor doen. Motorrijden is oncomfortabel en niet ongevaarlijk. Je moet je flink in de kleren steken, ook als het heet is. Motorfietsen zijn tegenwoordig bijna net zo duur als een auto. Ze gebruiken ook bijna net zoveel benzine.

Waarom doe je het?

Je kunt je er een heel eind mee komen, bedenk ik als ik Valencia zie opdoemen. En saai is het niet. Zou ik daarom per motor op reis zijn gegaan? Tegen de duidelijke aanwijzingen in dat je met een auto comfortabeler en veiliger je bestemming kunt bereiken?

La Mancha rijd ik aan de oostkant binnen, via Albacete, de messenstad van Spanje. De stille weg voert langs rode aarde en glooiende olijfboomgaarden. Hier en daar staan iglo-vormige gebouwtjes van witgekalkte natuursteen. Na tweeduizend kilometer rechte weg zijn die bochten een verademing en de motor scheert langs de dorre grasranden. Van een dood gewicht wordt hij weer een instrument, een machine die je met je lichaam bestuurt. Rijden op een motorfiets is ervaren hoe hecht de band tussen mens en machine kan zijn. Veel inniger kan niet. Alles wat je doet heeft onmiddellijk een merkbaar gevolg, de mens bedient de machine en de machine bedient de mens. Het gas opendraaien betekent niet alleen dat je vooruitschiet. De machine richt zich ook op, hij trekt aan je handen, je voelt de rijwind aanwakkeren. In een bocht zoek je steeds weer de balans tussen gas geven en overhellen, je valt de bocht in en je vertrouwt

erop dat je de motor net genoeg gas geeft om je omhoog te trekken.

Er zit geen toetsenbord tussen, geen stuurinrichting, geen user-interface. Met de rechterhand geef je gas en bedien je de voorrem, met de linkerhand trek je de koppeling in. De linkervoet bedient het schakelpedaal, de rechtervoet de achterrem. En alles heeft meteen enorme gevolgen, de motorfiets zet je bescheiden handelingen gehoorzaam om in pijlsnelle acceleratie of abrupt afremmen. De motorfiets is een extensie van het lichaam, een machine die het lichaam een onvermoede reuzenkracht geeft.

Dat is het dus, denk ik als ik Albacete binnenrijd. Het is de machine waarvan je houdt. Maar waarom? Hoe komt dat? En hoe zit dat met al die andere motorrijders? Denken die er net zo over?

Albacete is een bedrijvige stad, beroemd om zijn messenindustrie. Toeristen zie je er niet en er zijn een paar winkels waar ze prachtige zakmessen verkopen. Met benen heft, en met een kunstig gesmeed lemmet. 's Avonds loop ik de stad in, op zoek naar een restaurant. Ik ben eraan gewend om alleen te eten als ik met de motorfiets op stap ben. Dat brengt dat voertuig nu eenmaal met zich mee. Na de gefrituurde inktvis en twee glazen witte wijn moet ik eraan denken hoe het begon, een jaar of veertig geleden. Het was me wel vaker gebeurd dat ik plotseling door iets gegrepen werd. Dat ik er opeens alles van wilde weten en dat ik alles las wat ik erover kon vinden. Maar het is nooit zo sterk geweest als die keer toen ik veertien was.

We hadden twee weken een stenen bungalow gehuurd in een Brabants vakantiepark. Daar zaten we, mijn moeder, mijn broer en mijn twee zussen.

We maakten wandelingen in de bossen en mijn moeder had vijf fietsen gehuurd waarmee we de omgeving verkenden. 's Avonds speelden we scrabble of lazen een boek.

Op een ochtend liepen we door het dorp, we hadden boodschappen gedaan. Het zou een warme dag worden en er hing een mooi licht over de klinkerweg. Er kwam een motorrijder aan. Op een Engelse motor – al wist ik dat toen nog niet. De zon schitterde op het chroom van de tank en de koplamp. Hij kwam dichterbij, en reed vlak langs me. Ik hoorde het gegons en geraas van de motor, ik voelde de klappen van de uitlaat op mijn benen. Ik keek de motor na, het zwart gelakte achterspatbord, de blauwe nummerplaat, de leren rug van de motorrijder. Ik luisterde naar het geronk dat langzaam wegstierf. ‘Schiet eens op,’ riep mijn moeder.

Ik was in een andere wereld. Motoren had ik genoeg gezien, maar opeens was de bliksem ingeslagen. Ik was motorgek geworden, en het zou nooit meer overgaan.

Thuisgekomen verkende ik de omgeving opnieuw, dit keer vanuit het gezichtspunt van iemand die iets over het hoofd heeft gezien. Ik was langs ontelbare motorfietsen gelopen, maar nooit had ik ze goed bekeken. Nooit had ik naar de merknamen op de tank gekeken, en nooit had ik geprobeerd de zichtbare onderdelen van de krachtbron thuis te brengen. Ik wist wat een tank en een uitlaat was, maar verder? Waar dienden al die hendels op het stuur voor? Hoe zette je hem in beweging? Hoe werkte een motor eigenlijk?

Ik leende alle motorboeken uit de bibliotheek. Ik leerde de namen van de onderdelen: carburateur, cilinder, carter, versnellingsbak, bougie. Ik las over het geheimzinnige inwendige van het motorblok: krukas, zuiger, kleppen. Het zou nog jaren duren voordat ik ze in werkelijkheid zag, maar de tekeningen in het boek *Het motorrijwiel* van ing. J. Seyffardt gaven me een goede indruk. Urenlang keek ik naar de mooie zwart-witfoto's voorin het boek. Een BMW, een Norton, een AJS. Hoe zou het zijn om zo'n motor te hebben? Om er op te rijden?

Op straat vulde ik mijn merkenkennis aan. Ik spelde de namen op de tanks van de motorfietsen die ik zag. Express, Jawa, NSU, DKW, Norton, BSA, BMW. Op weg naar school liep ik door de Kerkstraat. Daar stond een legergroene Harley-Davidson. Ik bekeek het enorme stuur, het wijde zadel. Ik was veertien, het zou nog jaren duren voor ik mijn rijbewijs kon halen.

Ik kende niemand die een motor had, maar ik ontdekte dat er een weekblad bestond dat helemaal over motorfietsen ging: *Motor*. Elke zaterdag, als ik mijn krantenwijk had gelopen en mijn loon had gekregen, fietste ik naar het station. Op een van de perrons stond de enige kiosk van het dorp waar ik woonde. Ik gaf de oude man met doffe brillenglazen die achter de toonbank zat 40 cent, en hij gaf me de nieuwe *Motor*. Iedere week stond er een zwart-witfoto van een motor op de cover, tussen de rode streken aan de boven- en onderkant. Dezelfde dag had ik het blad helemaal gelezen, inclusief alle advertenties en alle berichten uit het verenigingsleven.

Motor was een dun weekblad. De motor verkeerde in het begin van de jaren zestig in een diepe crisis. Maar dat wist ik niet, ik wist niet dat ik een plotselinge liefde had opgevat voor een vervoermiddel dat op zijn retour was.

De volgende dag gaat het weer verder. Naar Alcázar de San Juan. Het landschap verandert intussen. De glooiende olijfboomgaarden maken plaats voor een kale vlakte met hier en daar een fabriekje waar ze wastafels en wc-potten maken. Overal worden nieuwe wegen aangelegd, de asfalteringsmachines draaien in dit lege landschap op volle toeren. Daar is Alcázar de San Juan. Don Quichot en Sancho Panza staan in droefgeestig brons op het stadsplein. Een splinternieuw en goedkoop zakenhotel biedt onderdak.

Waarom ben ik hier? Gelukkig heb ik een doel. De krant waarvoor

ik werk had wel oren naar mijn idee voor de toerismespecial die elk jaar rond januari verschijnt. Op de motor Don Quichot achterna? Leuk! En dat je dan de windmolens opzoekt waartegen Don Quichot heeft gevochten? Interessant! Maar waar was dat? Niemand die het zeker weet, maar in de vlakke van La Mancha zijn twee plaatsen waar flink wat molens bij elkaar staan. In Campo de Criptana, en in Consuegra. Alcázar de San Juan ligt precies tussen die twee plaatsen in.

Op een dag vertelde schoolvriend P. dat bij hem thuis een oude motor in de schuur stond, en dat die het waarschijnlijk nog deed. Na school gingen we kijken. Het bleek een roestige Express te zijn, met een tweetaktmotor. In sierlijk schuinschrift was de naam van het motortje in het aluminium carter gegoten: Villiers. We goten benzine in de tank en duwden hem aan in de stille laan waar P. woonde. Ik zat erop, want ik wist iets van motorfietsen.

Plotseling sloeg hij aan en ik kon nog net het stuur grijpen. Ik maakte voor het eerst kennis met een van de grootste attracties van het motorrijden: de acceleratie. In gedachten had ik al duizend keer aan het gashendel van een motor gedraaid, maar nu deed ik het voor het eerst echt. De Express spoot vooruit, een blauwe rookpluim achter zich latend. Daar was het eind van de straat al! Ik draaide het gas dicht, kneep in de koppeling en draaide langzaam om. Weer het gas open, en daar ging ik weer. Dat de motor meer versnellingen had - ik wist het wel, maar ik had te veel aan mijn hoofd om die ook nog te bedienen. We reden om de beurt een paar keer de straat op en neer en toen was de benzine op.

Hetzelfde jaar gingen we wel eens motorrijden bij B., een andere vriend. In de donkere garage bij de villa waar hij met zijn ouders woonde stond een oude Ariel. Hoe hij eraan kwam weet ik niet meer, ook hij was nog geen achttien.